

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul acestuia Strulea Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2016, în cauza penală în privința lui:

Toma Dan Vasile, născut la 08.09.1975,
originar și domiciliat în mun. Chișinău, bd.
Dacia 18, ap. 60,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 22.10.2015 - 01.02.2016;

instanța de apel: 01.03.2016 - 25.03.2016;

instanța de recurs: 13.06.2016 - 13.07.2016.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 01 februarie 2016, Toma Dan a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, iar în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal a fost liberat de răspundere penală pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

2. Instanța de fond a reținut că, pe parcursul unei perioade nedeterminate de timp, în circumstanțe necunoscute, Toma Dan a deținut document oficial fals și anume diploma de studii superioare seria AC-II- 96 nr. 885 din 28.05.1996 eliberată chipurile de către Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansc, Ucraina, pe care a prezentat-o ca act de studii la angajarea la serviciu la 02.02.2010 în calitate de Șef Secție administrare a rețelei a Direcției Generale Administrative în cadrul Parlamentului Republicii Moldova, diplomă pe care a păstrat-o pînă la 23.10.2014 la domiciliul său din mun. Chișinău, bd. Dacia 18, ap. 60, cînd a fost ridicată de către colaboratorii de poliție în cadrul percheziției.

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Toma Dan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii a invocat că:

- instanța de fond incorect a exclus din învinuirea lui Toma Dan calificativul „confectionarea documentului oficial fals” și eronat a ajuns la concluzia că faptele comise de acesta cad sub incidența art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, cu toate că a recunoscut în totalitate probele prezentate de acuzatorul a stat, ajungând la concluzia că acestea au dovedit vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, sub aspectul deținerii și folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații;

- prima instanță a pus la baza sentinței și faptul că diploma de studii a fost ridicată anume de la Toma Dan la 23.10.2014 de la domiciliul său în cadrul efectuării percheziției, moment din care și începe a curge termenul prescripției tragerii la răspundere penală și prin urmare, instanța de fond eronat a aplicat în speță prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

3.1. Sentința a fost contestată cu apel și de către avocatul Strulea Nicolae în comun cu inculpatul Toma Dan, prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și lipsesc elementele infracțiunii în fapta inculpatului.

Apelanții în cererea de apel au invocat că:

- instanța de fond a dat o apreciere arbitrară probelor anexate la dosar și a ajuns la concluzia greșită că Toma Dan nu a frecventat cursurile de studii și diploma de studii este falsă, însă martorii Strulea Tamara și Bureacovscaia Maria, mătușele inculpatului, au declarat că cunosc despre faptul că Toma Dan în perioada 1993-1996 a făcut studii și a absolvit Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansk, Ucraina;

- la organul de anchetă al Ucrainei s-a aflat cauza penală nr.44-21983, începută la 21.02.1996 în privința rectorului „Institutului Internațional de Management, Business și Drept” Podubnîi Feodor Ivanovici, pe faptul desfășurării în lipsa înregistrării și licențierii prevăzute a activității de învățământ și eliberarea diplomelor de absolvire și obținere a studiilor superioare studenților. La 19.07.2005 cauza penală M44-21983, începută la 21.02.1996 în privința lui Podubnîi Feodor Ivanovici, a fost încetată în baza art. 6 alin. (2) CP Ucraina (în redacția din 1960), în legătură cu lipsa elementelor infracțiunii, iar în legătură cu expirarea termenelor de păstrare, cauza penală nr.44-21983 în 2010 a fost distrusă

și în legătură cu faptul că la moment instituția de învățământ menționată nu-și mai desfășoară activitatea, să ridice un model de diplomă eliberat în 1996 de Institutul Internațional de Management, Business și Drept, modele de ștampile folosite la eliberarea diplomelor în 1996 și audierea reprezentanții instituției este imposibil;

- instanța de fond eronat a interpretat că inculpatul nu a putut să frecventeze studiile, deoarece n-a beneficiat de concedii care i-ar fi permis să se deplaseze la studii, însă pentru confirmarea frecventării sau nefrecventării cursurilor de studii de către Toma Dan, drept probe relevante și pertinente pot fi doar informațiile din registrele de înmatriculare și de absolvire cât și cele de evidență a frecvenței studenților la orele de curs;

- probele anexate la cauză nu permite a constata cu certitudine că diploma este falsă în sensul art.361 Cod penal, iar concluzia instanței de fond în acest aspect la fel se bazează pe aprecieri eronate. Probele la care face trimitere instanța de fond dă dovadă că instanța se manifestă tendențios în favoarea acuzării apreciind răspunsurile parvenite de la Ministerul Educației din Ucraina, potrivit căruia a constatat că Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansk, Ucraina, nu deținea certificat de acreditare, emis de autoritățile competente, iar diploma de studii superioare, eliberat lui Toma Dan, nu este un act de studii oficial pe formular tip aprobat de ministerul de resort;

- concluzia instanței se bazează pe presupuneri, deoarece direct în expertiza dactiloscopică este menționată sintagma „*cel mai probabil*”, iar în continuarea acestei concluzii expertul expres indică că în lipsa unui model de diplomă autentică eliberată de instituția de învățământ în cauză, nu poate să se expună la întrebarea dată. În aceste circumstanțe falsitatea diplomei se poate stabili doar dacă există probe că această diplomă urma să aibă elemente de protecție, ștampilă cu stema de stat etc., însă pe parcursul examinării cauzei nu au fost prezentate careva acte normative ce ar fi reglementat cerințele obligatorii ale acestor tip de acte, prin urmare, instituția de învățământ menționată avea dreptul să emită propriul formular de diplomă, să o imprime pe orice tip de hîrtie, iar pe aceasta să aplice orice model de ștampilă;

- deși instanța a constatat că diploma este falsă deoarece a fost eliberată de o instituție neînregistrată și neacreditată, iar diploma nu corespunde cerințelor autentice de acest tip, nu s-a cercetat și nu s-a demonstrat că Toma Dan a cunoscut despre faptul că diploma lui este falsă, ori el susține că a primit-o din mîna secretarului comisiei împreună cu ceilalți absolvenți care la fel au primit același model de diplomă, cât ține de legalitatea activității instituției, aceasta nu poate fi imputată inculpatului ori el la acel moment nu avea dubii asupra activității acestei instituții.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2016 a fost respins apelul declarat de avocat și inculpat ca nefondat, admis apelul declarat de procuror, casată sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Toma Dan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale.

4.1. Instanța de apel în urma rejudecării cauzei a constatat că, pe parcursul unei perioade nedeterminate de timp, Toma Dan a deținut un înscris cu titlul de diplomă de studii superioare seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996 eliberată lui Toma Dan, chipurile de către Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansc, Ucraina, pe care a folosit-o, prezentînd ca act de studii la angajarea la serviciu la 02.02.2010 în calitate de șef Secție administrare a rețelei a Direcției generale administrative în cadrul Parlamentului Republicii Moldova, diplomă pe care a păstrat-o pînă la 23.10.2014 la domiciliul său din mun. Chișinău, bd. Dacia 18, ap. 60, cînd a fost ridicată de către colaboratorii de poliție în cadrul percheziției.

Vinovăția inculpatului în comiterea acțiunilor de deținere și folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, se confirmă prin:

- declarațiile martorilor Blaja Galina, Cataraga Olga, Furdui Ghenadie;
- răspunsul Ministerului Educației a Republicii Moldova nr. 05/1-10-7602 din 25.09.2014, care prin notificarea nr. 05/1-10-7602 a informat despre nerecunoașterea diplomei de studii superioare seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996, cu nr. de înregistrare 00885 eliberată în 28.05.1996 de Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansc, Ucraina lui Toma Dan (Vol. I, f.d.32);

- răspunsul Ministerului Educației și Științei a Ucrainei cu nr. 6/IC-M/398 din 15.09.2014, potrivit căruia s-a constatat că Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansc, Ucraina, la situația anului 1996, nu deținea certificat de acreditare, emis de autoritățile competente. Diploma de studii superioare seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996, eliberată lui Toma Dan, nu este un act de studii oficial pe formularul tip aprobat de ministerul de resort (Vol.I, f.d.33);

- procesul-verbal de examinare din 22.09.2015, prin care a fost supus examinării copia dosarului personal a lui Toma Dan (Vol.I, f.d.71);

- extrasul din dosarul personal a lui Toma Dan, în care este indicat că la angajare a fost prezentată diploma de studii false, cererea lui Toma Dan privind angajarea la serviciu, extras din ordinul Președintelui Parlamentului privind angajarea la serviciu a lui Toma Dan, copiile carnetelor de muncă a lui Toma Dan

în care este indicată perioada cînd a activat în cadrul Parlamentului RM, precum și perioadele în care a activat la alte întreprinderi, perioade în care chipurile a urmat studiile la instituția de învățămînt (Vol.I, f.d.39-70);

- procesul-verbal de percheziție din 23.10.2014, prin care de la domiciliul lui Toma Dan a fost ridicată diploma de studii falsă (Vol.I, f.d.76-77);

- procesul-verbal de examinare din 28.10.2014, prin care a fost supusă examinării diploma falsă (Vol.I, f.d.83-84);

- corpul delict - diploma de studii eliberată pe numele lui Toma Dan și anexele la ea;

- răspuns la cererea de comisie rogatorie adresată autorităților competente ale Ucrainei din 11.03.2015, potrivit căruia n-a fost atestată înregistrarea de stat la comitetul executiv al consiliului municipal Sloveansc a Institutului Internațional de Management, Business și Drept din or. Sloveansc, Ucraina. Totodată, potrivit hotărîrii președintelui administrației de stat regionale Donețc din 07.03.1996, începînd cu 01.07.1996 a fost dispusă încetarea activității instituțiilor de învățămînt, care n-au obținut licența privind activitatea în domeniul învățămîntului, iar în temeiul acestei hotărîri a fost sigilat sediul instituției respective, iar actele au fost ridicate de către organul de urmărire penală (Vol.I, f.d.93-101);

- raportul de expertiză nr. 268 din 27.07.2015, prin care s-a constatat că blanchetele diplomei de studii cu seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996 și anexa - extrasul din borderoul de note, eliberate pe numele lui Toma Dan sunt confecționate pe suport de hîrtie simplă, fără careva elemente de protecție. Cel mai probabil, blanchetele actelor indicate mai sus nu corespund celor autentice de acest tip, după modul de executare a elementelor de bază și de completare a formularelor (Vol.I, f - 118-127);

- procesul-verbal de examinare din 04.08.2015, prin care a fost examinat sit-ul web http://old.om-saratov.ru/news/index.php?ELEMENT_ID=3027, prin ca s-a constatat că pe site-ul nominalizat este postat un articol despre ministrul dezvoltării complexului de transport al regiunii Saratov, Federația Rusă, Serghei Șeikin, precum că ultimul ar activa în baza unei diplome eliberate de Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansc, Ucraina, autenticitatea căreia n-ar fi cunoscută pe teritoriul Federației Ruse. La fel, în articolul dat este expusă și copia diplomei ministrului rus, Șeikin S., în urma studierii copiei diplomei Șeikin S., se observă mai multe diferențe față de diploma de studii eliberată de aceeași instituție lui Toma Dan (Vol.I, f.d.129-1301);

- procesul-verbal de ridicare din 19.06.2015, prin care de la Spitalul clinic municipal „Valentin Ignatenco” au fost ridicate actele ce se referă la

angajatul Toma Dan, inclusiv informația privind concediile acordate în perioada prestării serviciului (Vol.I, f.d.134-139);

- procesul-verbal de ridicare din 19.06.2015, prin care de la AMT Rîșcani, mun. Chișinău au fost ridicate actele ce se referă la angajatul Toma Dan, inclusiv informația privind concediile acordate în perioada prestării serviciului (Vol.I, f.d. 142-146);

- procesul-verbal de examinare din 19.06.2015, prin care au fost examinate actele ridicate de la Spitalul clinic municipal „Valentin Ignatenco” și AMT Rîșcani, mun. Chișinău, acte ce se referă la angajatul Toma Dan, inclusiv informația privind concediile acordate în perioada prestării serviciului, aceste informații indică asupra faptului că în perioada pretins a fi la studii, Toma Dan n-a beneficiat de concedii care i-ar fi permis să se deplaseze la studii (Vol.I, f.d.1461);

- mijloace materiale de probă - actele ridicate de la Spitalul clinic municipal „Valentin Ignatenco” și AMT Rîșcani. mun. Chișinău, acte ce se referă la angajatul Toma Dan, inclusiv informația privind concediile acordate în perioada prestării serviciului, conform cărora în perioada pretinsă a fi la studii, Toma Dan n-a beneficiat de concedii care i-ar fi permis să se deplaseze la studii (Vol.I, f.d.1341-139, 143-146, 1462);

- copia deciziei Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 11.11.2015 din care reiese că inculpatul în cadrul ședințelor de judecată în Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 15.06.2015 și la Curtea de Apel Chișinău a folosit diploma din speță, făcând referite ca la un act autentic care îi permite ocuparea în continuare a funcției deținute în Parlament (Vol.I, f.d.225).

Colegiul penal a reținut că, potrivit extrasului din ordinul Președintelui Parlamentului SC-2 nr.5 din 01 februarie 2010, în temeiul Legii nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, a fost numit Toma Dan în funcția de șef secție administrare a rețelei, Direcția generală administrativă. Presentul ordin a intrat în vigoare de la 02 februarie 2010.

Potrivit extrasului din ordinului Președintelui Parlamentului SC-2 nr.22 din 24 martie 2011, s-a modificat statutul de personal conform statutului de funcții aprobat, avînd următorul conținut: Toma Dan deține funcția de șef secție tehnologii informaționale a Direcției informațional-analitice.

La angajarea în serviciu în cadrul Parlamentului RM, inculpatul a prezentat diploma de studii AC-II-96 nr.885 din 28.05.1996 eliberată pe numele lui Toma Dan de către Institutul Internațional de Management, Business și Drept din or.Slaveansc, Ucraina, cererea privind angajarea la serviciu.

La fel, prin intenție directă s-a manifestat și calificativul „folosire” de către inculpat în momentul cînd a prezentat înscrisul pretins a fi diplomă de studii superioare la angajarea, la procesele judiciare din Judecătoria Botanica și Curtea de

Apel Chişinău, făcînd trimitere şi prezentînd-o ca un document autentic care îi permite ocuparea funcţiei deţinute şi primînd cîştig de cauză la Judecătoria Botanica, mun.Chişinău.

Astfel, în opinia instanţei de apel, inculpatul Toma Dan, manifestînd intenţie directă, a prezentat la angajarea în serviciu diploma falsă, care a fost deţinută şi folosită de către acesta, pîna la data de 23.10.2014, cînd în cadrul percheziţiei a fost ridicată de organul de urmărire penale, acţiune de urmărire penală care a fost autorizată de judecătorul de instrucţie din cadrul Judecătoriei Rîşcani, mun.Chişinău din 17.10.2014.

În opinia instanţei de apel, falsificarea diplomei de studii anume de Toma Dan n-a fost probată de acuzatorul de stat şi pentru aceasta, instanţa de apel a exclus calificativul „*falsificarea*” din acţiunile inculpatului.

În perioada anilor 1993-1996 Toma Dan a fost angajat la Spitalul Clinic nr.2 pentru copii şi la AMT „Rîşcani”, însă la instituţiile respective lipsesc careva ordine ce ar confirma că lui i s-a acordat concediu de studii în vederea frecventării sesiunilor şi examenelor, ceea ce denotă clar şi evident că inculpatul nu a lipsit de la serviciu şi în privinţa acestuia nu sunt probe ce ar dovedi că acesta s-a deplasat în or.Slaveansc, Ucraina, în vederea participării la programul de studii universitare şi susţinerii examenelor de studii.

Faptul că în privinţa inculpatului lipsesc careva ordine de studii se confirmă atît prin copiile dosarului personal, cît şi prin declaraţiile martorului Blaja Galina, care fiind angajată în calitate de şef secţiei resurse umane la spitalul „V.Ignatenco”, a menţionat că careva ordine nu sunt la dosarul personal al inculpatului, este doar ordinul de transfer şi demisie.

Confirmare că diploma de studii superioare seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996, eliberată pe numele lui Toma Dan nu corespunde veridicităţii este probat şi prin raportul de expertiză nr. 268 din 27.07.2015, prin care expertul a constatat că, blanchetele diplomei de studii cu seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996 şi anexa -extrasul din borderoul de note, eliberate pe numele lui Toma Dan Vasile sunt confecţionate pe suport de hîrtie simplă, fără careva elemente de protecţie, iar în concluzii expertul a indicat că cel mai probabil, blanchetele actelor indicate mai sus nu corespund celor autentice de acest tip, după modul de executare a elementelor de bază şi de completare a formularelor.

Este de remarcat faptul că inculpatul ştiînd cu certitudine că n-a făcut studiile la instituţia de învăţămînt şi respectiv diploma de studii superioare seria AC-II-96 nr. 885 din 28.05.1996 este falsificată, a deţinut-o şi a folosit-o în continuare la angajarea la serviciu, pîna la 23.10.2014, cînd acesta a fost ridicată în cadrul urmăririi penale.

Instanța de apel nu a reținut ca fiind fondate afirmațiile apelanților precum că inculpatul în luna iulie 1993, a depus actele necesare pentru a fi înmatriculat la secția cu frecvență redusă, în bază de contract, în cadrul Institutului Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansk, Ucraina, a fost înmatriculat, iar începând cu septembrie 1993 a frecventat de trei ori pe an, toamna, iarna și primăvara, cursurile de studii conform programului, însă această afirmație nu este confirmată prin probe concludente și pertinente, or, în mod normal, faptul frecventării și absolvirii unei instituții de învățământ, care în cazul lui Toma Dan pretinde a fi perioada anilor 1993-1996, este o perioadă îndelungată în urma căruia urma să rămână careva dovezi în acest sens.

Prin urmare, este declarativ argumentul inculpatului precum că lipsa ordinelor privind eliberarea concediilor de studii se datorează faptul că se înțelegea verbal cu administratorul instituției angajatoare despre plecarea la studii fără a înregistra oficial aceste acțiuni, cu scopul de a menține salariu integral și sporurile acestuia. Astfel, că în acest sens, inculpatul de asemenea nu a prezentat careva probe, din care considerent, instanța de apel a concluzionat că argumentul urmează a fi respins, deoarece la etapa actuală nu poate pune la îndoială responsabilitatea angajatorului cu privire la învoirea inculpatului pentru susținerea sesiunilor în lipsa ordinelor, care este prevăzut obligatoriu conform legislației în vigoare.

În opinia Colegiului penal este justificată concluzia instanței de fond care a apreciat critic declarațiile martorilor Strulea Tamara și Bureacovscaia Maia, deoarece acești martori sunt mătușele inculpatului și sunt persoanele cointeresate în vederea confirmării versiunii inculpatului.

Referitor la soluția instanței de fond cu privire la eliberarea inculpatului de răspundere penală pe motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală în temeiul art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, instanța de apel a considerat-o ca neîntemeiată, sentința în această parte avînd un caracter pripit și neargumentat.

În acest context, Colegiul penal a reținut că, Toma Dan deși a folosit diploma de studii inițial la 02.02.2010 în momentul angajării la serviciu, acesta a deținut-o pîna la 23.10.2014 cînd a fost ridicată de către organul de urmărire penală. Astfel, infracțiunea incriminată inculpatului a fost consumată în momentul cînd acesta a rămas fără diploma de studii, adică în momentul ridicării, ceea ce denotă faptul că termenul de prescripție urmează a fi calculat din data de 23.10.2014, prin urmare prevederile art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal nu sunt aplicabile în cazul dat.

Cît privește pedeapsa inculpatului, instanța de apel luînd în considerație criteriile de individualizare a pedepsei penale, în baza art.75 și art.76 Cod penal și anume faptul că lipsesc careva circumstanțe agravante, în calitate de circumstanțe

atenuante se evidențiază faptul că Toma Dan are la întreținere copii minori, pentru prima dată este atras la răspundere penală și prin urmare, instanța de apel a constatat că față de inculpat este posibilă numirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, luând în considerație gravitatea urmărilor infracțiunii săvârșite de inculpat, precum și motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, or, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea lui Toma Dan, va fi pe deplin atins, prin stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, iar aplicarea unei altei pedepse mai aspre, precum cea solicitată de procuror, nu este rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesta.

5. Recurs ordinar împotriva deciziei declară inculpatul și avocatul său, Strulea Nicolae, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică că:

- constatarea instanței de apel este în contradicție cu dispozitivul deciziei, deoarece în textul acesteia nu este constatat elementul de bază „falsitatea actului”, însă în dispozitiv este condamnat pentru deținerea actului oficial fals;

- instanța de apel nu a dat apreciere probelor prezentate de apărare și nu a indicat nici motivele acestei inacțiuni cu atât mai mult că unul din motivele apelului a fost anume respingerea acestor probe de către instanța de fond fapt ce duce la constatarea încălcării prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- este eronată aprecierea instanței de apel precum că, neautenticitatea diplomei de studii se confirmă prin răspunsul comisiei rogatorii a autorităților competente din Ucraina, hotărârea președintelui administrației de stat regionale Donețk din 07.03.1996 și răspunsul Ministerului Educației a Republicii Moldova din 25.09.2014, însă, această apreciere este arbitrară pe motiv că aceste probe nu demonstrează faptul că diploma este falsă, ci doar ridică întrebări ce țin de recunoaștere sau nerecunoaștere a acesteia în calitate de act oficial ce conformă studiile și calificarea. Mai mult ca atât, același răspuns al comisiei rogatorii a indicat că este imposibil de a confirma sau infirma faptul dacă această diplomă a fost sau nu eliberată lui Toma Dan, iar din partea reținută de instanța de apel este clar că deși dispoziția de închidere a instituțiilor de învățământ a fost emisă la 07.03.1996, închiderea propriu zisă a acestei instituții a fost dispusă începând cu 01.07.1996 și acest fapt duce la concluzia că autoritățile au lăsat aceste instituții să finalizeze anul de studii și să elibereze diplomele absolvenților din acel an, fapt care și s-a întâmplat, diploma lui Toma Dan fiind eliberată la 28.05.1996 în perioada în care instituția încă activa;

- este nefondată părerea instanței de apel precum că, sunt nefondate declarațiile inculpatului potrivit cărora în perioada anilor 1993-1996 a frecventat studiile și a primit diploma, făcînd trimitere la răspunsul Ministerului educației și științei a Ucrainei cu nr.6/IC-M/398 din 15.09.2014, prin care s-a constatat, că Institutului Internațional de Management, Business și Drept din or. Slaveansk, Ucraina, la situația anului 1996, nu deținea certificat de acreditare, emis de autoritățile competente, iar diploma de studii superioare Seria AC-II-96 nr.885 din 28.05.1996, nu este un act de studii oficial pe formular tip aprobat de ministerul de resort, deoarece este evident că declarațiile lui Toma Dan ce țin de frecventarea studiilor și obținerea diplomei nu sunt compatibile cu răspunsul ministerului din Ucraina, ori primul se referă la frecventarea instituției, altul la calitatea instituției frecventate.

6. Procurorul în baza art. 431 alin.(1) pct.1)¹ Cod de procedură penală depune referință asupra recursului declarat, prin care solicită respingerea acestuia, deoarece temeiurile de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare, or din textul deciziei rezultă că instanța de apel a analizat obiectiv probele administrate, hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și care corespunde prevederilor art.414,417 Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul invocă drept temei art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și anume că, *hotărîrea instanței de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel,*

motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii și instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afecta soluția sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că nici unul din aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurenți.

Referitor la temeiul invocat prevăzut de *art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală*, Colegiul penal reiterează că motivarea hotărîrii este un proces de analiza și sinteza a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art.361 alin.(1) Cod penal.

În conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal reține că, instanța de apel a motivat decizia în conformitate cu prevederile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de procuror, cu casarea sentinței.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art.27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetînd sub toate aspectele probele administrate și invocate la pct.4.1 a prezentei decizii, verificîndu-le minuțios, iar în final le-a dat o apreciere corespunzătoare prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, confirmă vinovăția inculpatului Toma Dan în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Referitor la argumentul recurenților precum că, constatarea instanței de apel este în contradicție cu dispozitivul deciziei, deoarece în textul acesteia nu este constatat elementul de bază „falsitatea actului”, însă în dispozitiv este condamnat pentru deținerea actului oficial fals, Colegiul penal menționează că, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei sale a indicat că „*falsificarea diplomei de studii anume de Toma Dan n-a fost probată de acuzatorul de stat și pentru aceasta, instanța de apel a exclus calificativul „falsificarea” din acțiunile*

inculpatului” și prin urmare, motivul invocat se respinge ca neîntemeiat și declarativ.

Tot aici, instanța de recurs precizează că, pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În speță, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul penal le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește incontestabil din probele acumulate și că nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții. Astfel, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal apreciază ca nefondată și critica apărării sub aspectul pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, în sensul că la caz nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate inculpatului.

Sub acest aspect se menționează că, temeiul invocat de recurent - „*nu sînt întrunite elementele infracțiunii*” este prezent atunci, cînd instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărîrea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective. Prin urmare, temeiul la care se face trimitere în recurs, nu este aplicabil în speța examinată din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei instanței de apel.

Așadar, temeiul invocat include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul căror s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

La caz însă, conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și mult aspectual în textul sentinței și deciziei instanței de apel, iar careva temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit, deoarece ele au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că situația de fapt a fost just stabilită de către instanța de apel în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat și expus în pct.4.1. al prezentei decizii, încadrarea juridică dată faptelor este corectă și corespunde situației de fapt reținute, corect instanța ajungînd la

concluzia că sunt îndeplinite în prezenta speță condițiile tragerii la răspundere penală a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal reține că argumentul precum că, *nu au fost întrunite elementele infracțiunii* este neîntemeiat și constituie o interpretare subiectivă a recurenților, or instanța de apel în decizie corect a constatat că în acțiunile inculpatului sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul acestuia Strulea Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2016, în cauza penală în privința lui Toma Dan, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 10 august 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun